

Рейтинговий звіт CRST 001-001 short про визначення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування	ПАТ «КРИСТАЛБАНК»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	визначення
Дата визначення:	02.09.2016 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaA-
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури визначення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ПАТ «КРИСТАЛБАНК» за 2015 рік та I півріччя 2016 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Рейтингове агентство не проводить аудиторську перевірку наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом «uaA» характеризується ВИСОКОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності означає чутливість до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Історія кредитного рейтингу ПАТ «КРИСТАЛБАНК»

Дата:	02.09.2016
Рівень кредитного рейтингу:	uaA-
Прогноз:	стабільний
Рейтингова дія:	визначення

Рівень кредитного рейтингу ПАТ «КРИСТАЛБАНК» підтримується:

- суттєвим обсягом високоліквідних активів;
- структурою ресурсної бази за джерелами залучення;
- валютною структурою ресурсної бази та кредитного портфеля;
- диверсифікацією кредитного портфеля корпоративних клієнтів за видами економічної діяльності;
- незначним обсягом інвестицій власних коштів в основні засоби, що забезпечує можливість ефективного управління операційною діяльністю;
- відкритістю та прозорістю банківського бізнесу.

Рівень кредитного рейтингу ПАТ «КРИСТАЛБАНК» обмежується:

- концентрацією кредитного портфеля за основними позичальниками на тлі невисокого рівня резервування за кредитними операціями, що може негативно вплинути на показники ліквідності та капіталізації;
- суттєвим обсягом короткострокових ресурсів на тлі концентрації зобов'язань за основними кредиторами, що підвищує чутливість до ризику ліквідності;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою та нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення показників діяльності Банку.

Основні фінансові показники ПАТ «КРИСТАЛБАНК»

Показник	01.01.15	01.04.15	01.07.15	01.10.15	01.01.16	01.04.16	01.07.16
Активи, млн. грн.	762,30	265,41	244,00	361,77	618,64	815,44	484,51
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	112,87	136,64	204,91	328,20	513,43	592,87	320,76
Кошти клієнтів, млн. грн.	707,73	71,65	99,28	188,08	454,82	631,59	280,08
Власний капітал, млн. грн.	1,37	147,76	142,96	169,19	150,34	160,20	172,99
Доходи, млн. грн.	1,21	37,37	72,58	103,25	96,43	38,86	74,95
Витрати, млн. грн.	1,36	9,98	50,00	54,44	66,46	28,93	52,23
Чистий операційний дохід, млн. грн.	0,99	30,84	55,22	83,11	67,53	28,26	57,87
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	-0,15	27,40	22,59	48,83	36,57	9,93	26,37
Чистий прибуток, млн. грн.	-0,15	27,39	22,58	48,82	29,97 ¹	9,93	22,71
Доходність активів (ROA) ² , %	-	-	-	-	4,84	-	-
Доходність капіталу (ROE) ² , %	-	-	-	-	19,93	-	-

¹ Фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 29,76 млн. грн.
²значення на звітну дату

Резюме

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «КРИСТАЛБАНК» (далі – ПАТ «КРИСТАЛБАНК» або Банк) є правонаступником усього майна, прав та зобов'язань ПАТ «ПЕРЕХІДНИЙ БАНК «КРИСТАЛБАНК», яке, згідно з рішенням засновника – Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 8 грудня 2014 року, є правонаступником визначених, відповідно до плану врегулювання, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 13 жовтня 2014 року, активів (включаючи права за договорами забезпечення) та обов'язків за вимогами кредиторів (вкладників) за переданими зобов'язаннями ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ТЕРРА БАНК», зареєстрованого НБУ 18 жовтня 1996 року за №263. Місцезнаходження ПАТ «КРИСТАЛБАНК»: Україна, 04053, м. Київ, вул. Кудрявський узвіз, буд. 2.

Діяльність Банку ґрунтується на чинному законодавстві та ліцензіях.

Після втрати Банком статусу «перехідного банку» (в березні 2015 року) ПАТ «КРИСТАЛБАНК» почав динамічно розвиватися. Наразі Банк позиціонує себе на ринку банківських послуг як універсальний банк, що надає широкий спектр послуг. Обслуговування клієнтів здійснюється в головному офісі та у відділеннях, що є повноправними представниками Банку, провідниками єдиної банківської стратегії розвитку, засобом своєчасного оперативного обслуговування клієнтів, а також додаткового залучення та ефективного розміщення фінансових ресурсів. На початок II півріччя поточного року регіональна мережа Банку охоплювала 6 регіонів України та налічувала 15 відділень. Протягом липня-серпня територіальна присутність Банку поширилася ще на 2 регіони, а кількість точок продажів зросла на 3 одиниці.

Надання банківських послуг здійснюється з урахуванням інтересів кожного клієнта. Банк працює у сфері «швидкісних» грошових переказів «Money Gram», «Weslend», «ХАЗРИ», «Western Union». Розвиток карткового бізнесу будується на співпраці з міжнародною платіжною системою Master Card (афілійований член). Позичальники Банку мають можливість повернути кредитні кошти не тільки у відділеннях, а й скориставшись терміналами самообслуговування «EasyPay». Клієнтська база Банку, зважаючи на нетривалий період функціонування, є незначною, проте поступово розширюється.

Власний капітал Банку формувався грошовими коштами приватного інвестора (на виконання вимог чинного законодавства, НБУ та ФГВФО щодо формування статутного капіталу) та фінансовими результатами внаслідок ефективної діяльності Банку. Станом на 1 липня 2016 року власний капітал ПАТ «КРИСТАЛБАНК» складав 172,99 млн. грн., у т. ч. статутний капітал – 120,5 млн. грн. Власником істотної участі в Банку, якому належить 100% акцій, є фізична особа пані Ленінг Марина Густавівна. Якість власного капіталу ПАТ «КРИСТАЛБАНК» задовільна, показник адекватності капіталу високий. Разом з тим, у короткостроковій перспективі, на виконання вимог Постанови Правління НБУ №242 від 7 квітня 2016 року, Банк потребуватиме нарощення акціонерного капіталу.

Якість ресурсної бази ПАТ «КРИСТАЛБАНК» задовільна. В I півріччі минулого року Банк виконав зобов'язання неплатоспроможного ПАТ «ТЕРРА БАНК»: вкладникам було виплачено близько 90% коштів, а Національному банку України – прострочену заборгованість за кредитом рефінансування. У травні, після отримання банківської ліцензії, Банк почав залучати кошти суб'єктів господарювання. Нарощення коштів фізичних осіб обмежувалося нетривалим періодом функціонування банківської установи (співвідношення вкладів фізичних осіб до регулятивного капіталу протягом першого та другого років функціонування має бути не більше ніж 50% та 100% відповідно).

Зважаючи на зазначене, за джерелами залучення протягом останнього року у клієнтському портфелі превалювали кошти суб'єктів господарювання, за строками користування залученими коштами – короткострокові кошти (перевищували 90%, у т. ч. кошти на поточних рахунках клієнтів – понад 2/3 портфеля). Зазначене позитивно позначається на вартості ресурсів, проте підвищує чутливість до ризику ліквідності. Основна валюта залучених коштів – національна (перевищує 95% портфеля), що нівелює чутливість Банку до валютно-курсних коливань.

Зважаючи на незначну клієнтську базу, актуальною є концентрація зобов'язань за основними кредиторами, коштів суб'єктів господарювання – за видами економічної діяльності, а депозитного портфеля – за основними вкладниками, що обмежує фінансову гнучкість Банку та підвищує чутливість до ризику ліквідності.

Якість активів ПАТ «КРИСТАЛБАНК» задовільна. Зважаючи на структуру ресурсної бази за строками користування коштами та концентрацію за основними кредиторами, з метою нівелювання чутливості Банку до ризику ліквідності, основною складовою активів ПАТ «КРИСТАЛБАНК» є високоліквідні активи. В структурі останніх превалюють боргові цінні папери, емітовані НБУ. Вагомою складовою високоліквідних активів також є кошти на НОСТРО рахунках в банках-резидентах. На кореспондентському рахунку в НБУ кошти підтримуються в обсязі, достатньому для поточного обслуговування клієнтів та виконання власних зобов'язань.

Клієнтський кредитний портфель ПАТ «КРИСТАЛБАНК» здебільшого сформовано кредитами, наданими суб'єктам господарювання, за цільовим використанням – кредитами в поточну діяльність, за строками кредитування – короткостроковими кредитами. Валюта кредитування – виключно національна. Актуальною для Банку є висока концентрація клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками, що зумовлює залежність Банку від їх фінансового стану. Ситуація ускладнюється структурою забезпечення (за класифікацією регулятора забезпечення переважно належить до IV та III груп ліквідності). Ситуація пом'якшується диверсифікацією кредитного портфеля суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності та формуванням резервів.

Питома вага простроченої заборгованості за кредитами клієнтів станом на кінець I півріччя поточного року становила 4,66%, При цьому, заборгованість IV та V категорій якості становила 17,8% та 11,16% відповідно, що свідчить про наявність потенційно проблемної заборгованості.

Чутливість Банку до кредитного ризику є високою, проте частково нівелюється покриттям клієнтського кредитного портфеля сформованими резервами для відшкодування можливих втрат від активних операцій. Сума сформованого резерву відповідає розрахунковому значенню, портфель покривається сформованими резервами більше ніж на 12%. Разом з тим, висока концентрація за основними позичальниками може спричинити різке погіршення якості кредитного портфеля та, не виключено, що обсяг сформованих резервів може виявитися недостатнім для покриття ймовірних втрат. Висока ефективність діяльності забезпечує можливості Банку формувати резерви під активні операції.

Незначний обсяг коштів, інвестованих Банком в основні засоби, разом із незначним обсягом простроченої заборгованості в кредитному портфелі та суттєвим обсягом інвестицій в боргові цінні папери, емітовані НБУ, за умов суттєвого обсягу коштів на поточних рахунках клієнтів нівелюють чутливість Банку до процентного ризику.

Обсяг загальних адміністративних витрат відносно валового доходу протягом аналізованого періоду був прийнятним. Разом з тим, як у минулому році, так і в I півріччі поточного року тиск на обсяг операційного доходу чинили валютно-курскові коливання. Прийнятна ефективність діяльності забезпечила можливість формування резервів під активні операції (відрахування в структурі витрат за підсумками минулого року становили 10,35%, за підсумками I півріччя поточного року – 23,85%) та отримання позитивного фінансового результату. На обсяг останнього суттєвий вплив у минулому році мав інший операційний дохід.

ПАТ «КРИСТАЛБАНК» виконує всі економічні нормативи НБУ та має запас позитивних відхилень. Разом з тим, враховуючи збереження складної економічної ситуації та часті зміни вимог банківського законодавства, контроль за ризиками є актуальним для Банку.

ПАТ «КРИСТАЛБАНК» притаманні спільні ризики для банківської системи. Разом з тим, уразливість банківської установи до окремих ризиків розцінюється на індивідуальній основі, виходячи із моделі внутрішньої організації, активності Банку на окремих ринках, управління активними та пасивними операціями, а також якості вкладень і стабільності пасивної бази. В II кварталі поточного року Банк зазнав суттєвого скорочення обсягу клієнтських коштів (відтік перевищив 50%). Зазначене зумовлено галузевою концентрацією портфеля та сезонним характером виробничого циклу найбільших клієнтів Банку – підприємств будівельної галузі. Зобов'язання перед кредиторами було виконано Банком в повному обсязі. Станом на початок II півріччя поточного року обсяг високоліквідних активів відповідав обсягу клієнтських коштів. Активи та пасиви не збалансовані за строками до погашення. При цьому, позитивне значення невідповідності строком до 1 року перевищує 27%. Наразі Банк має підвищену чутливість до кредитного ризику, чутливість до інших індивідуальних ризиків є помірною або низькою. Нарощення обсягу кредитного портфеля підвищуватиме чутливість до ризику ліквідності.

Стратегічна мета ПАТ «КРИСТАЛБАНК» – подальший розвиток банку як надійної універсальної кредитно-фінансової установи, що орієнтована на максимальне задоволення інтересів акціонерів та клієнтів.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг ПАТ «КРИСТАЛБАНК» визначено на рівні uaA–, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

О. В. Шубіна

**Начальник відділу рейтингів банківських
установ**

Г. П. Винник

Додатки

Дані балансу ПАТ «КРИСТАЛБАНК», млн. грн.

Показник	01.01.15	01.04.15	01.07.15	01.10.15	01.01.16	01.04.16	01.07.16
Активи							
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	2,46	80,36	14,26	7,63	25,18	71,06	53,15
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	40,00	124,00	361,00	467,00	199,00
Кошти в інших банках	0,00	0,22	27,29	14,45	27,25	101,25	54,83
Кредити клієнтам	112,54	106,82	132,65	156,26	143,27	123,21	124,11
Цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Довгострокові вкладення	6,76	6,64	6,67	7,44	9,05	8,72	9,20
Нараховані доходи	0,32	29,82	47,04	67,84	16,20	18,29	16,22
Резерви	0,00	0,00	-24,68	-20,01	-6,88	-15,61	-19,06
Інші активи	640,22	41,55	0,77	4,16	43,57	41,52	47,06
Разом активів	762,30	265,41	244,00	361,77	618,64	815,44	484,51
Зобов'язання							
Заборгованість перед НБУ	40,54	40,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	0,00	0,00	24,64	117,39	382,10	557,51	220,17
Кошти фізичних осіб	707,73	71,65	74,64	70,69	72,71	74,09	59,91
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Нараховані витрати	12,45	5,16	1,07	1,05	1,13	1,10	0,87
Інші зобов'язання	0,20	0,29	0,68	3,46	12,35	22,54	30,57
Разом зобов'язань	760,93	117,65	101,04	192,58	468,30	655,23	311,52
Власний капітал							
Сплачений статутний капітал	1,52	120,52	120,52	120,52	120,52	120,52	120,52
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,49
Результат минулих років	0,00	-0,15	-0,15	-0,15	-0,15	29,76	28,27
Результати переоцінки	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Фінансовий результат поточного року	-0,15	27,39	22,58	48,82	29,97	9,93	22,71
Разом власного капіталу	1,37	147,76	142,96	169,19	150,34	160,20	172,99

Дані звіту про фінансові результати ПАТ «КРИСТАЛБАНК», млн. грн.

Показник	01.01.15	01.04.15	01.07.15	01.10.15	01.01.16	01.04.16	01.07.16
Доходи							
Процентні доходи	0,55	32,66	56,65	85,71	59,45	32,73	56,61
Комісійні доходи	0,00	0,01	0,12	0,65	3,30	2,65	6,03
Результат від торговельних операцій	0,00	-0,01	0,02	0,09	0,43	1,95	5,28
Інші операційні доходи	0,66	4,71	15,78	16,75	33,11	1,28	6,77
Інші доходи	0,00	0,00	0,02	0,06	0,14	0,25	0,26
Повернення списаних активів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходи	1,21	37,37	72,58	103,25	96,43	38,86	74,95
Витрати							
Процентні витрати	0,22	5,91	5,06	6,41	8,10	3,84	7,15
Комісійні витрати	0,00	0,38	0,39	0,42	0,56	0,32	0,74
Інші операційні витрати	0,00	0,24	11,89	13,24	20,10	6,18	8,93
Загальні адміністративні витрати	1,14	3,43	7,96	14,34	24,22	9,85	19,30
Відрахування в резерви	0,00	0,00	24,68	20,01	6,88	8,74	12,46
Податок на прибуток	0,00	0,01	0,01	0,01	6,60	0,00	3,65
Всього витрати	1,36	9,98	50,00	54,44	66,46	28,93	52,23
Фінансовий результат	-0,15	27,39	22,58	48,82	29,97	9,93	22,71